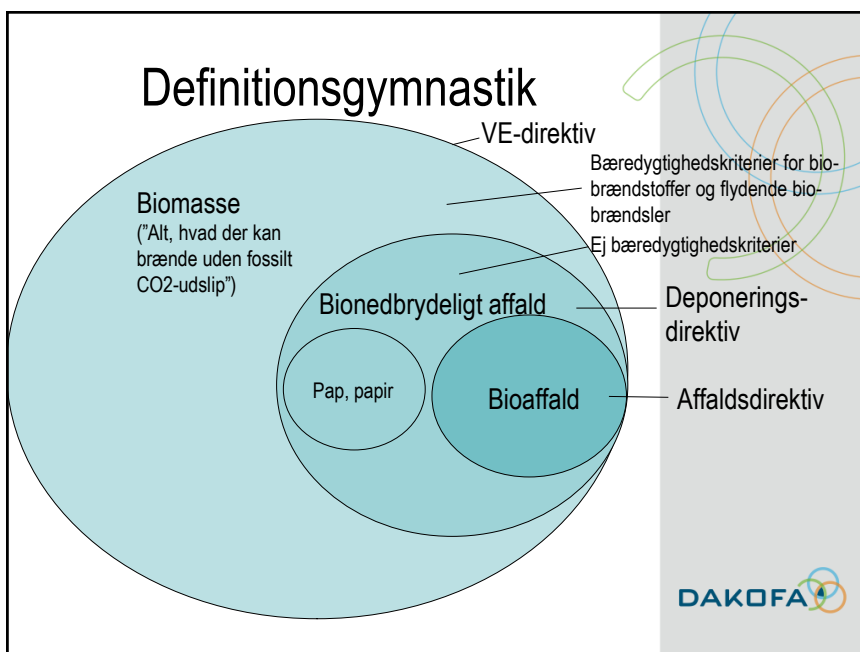

Opsummering og perspektivering

EPU's høring om organisk affald som ressource

Henrik Wejdling, DAKOFA

Den store udfordring: Bæredygtig ressourceudnyttelse

- Bringezus trekant:

Klima-hensyn

Ikke-fornybare
ressourcer

Arealforbrug

Alle tre hensyn skal
varetages samtidig
i en bæredygtig
ressourceforvaltning

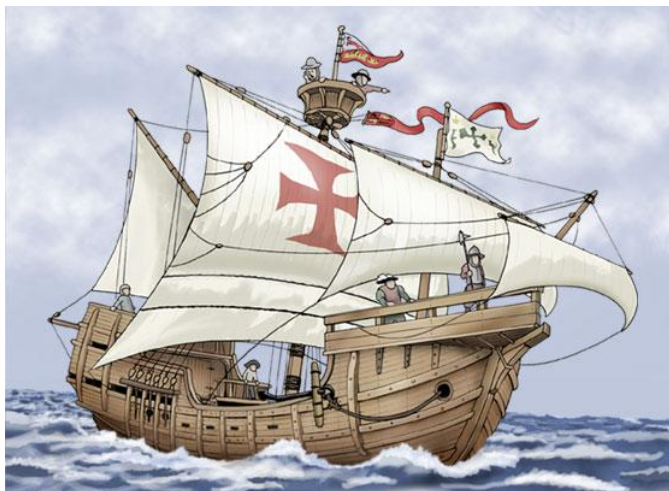
Derfor ikke nok alene
at se på energi og klima
- hierarkiet gælder!

Og derfor er affaldet
ikke længere 'givet'
-og det er ikke
altid 'nogens'

Er i EU's 'EUROPA 2020' blevet til mantraet: Øget ressource-effektivitet

EU's Flagskibsinitiativ: 'Et ressource-effektivt Europa 2020'

Synergi-effekter

Mere genanvendelse

Mindsker efter-
spørgselspresset på
ressourcer

Genanvender værdi-
fulde ressourcer, der
ellers ville være tabt

Minimerer energiforbrug
og klima-effekter

Organisk affald: Både materialer og energi

- 'Et ressource-effektivt Europa' går både på materialer og energi
- Organisk affald indeholder begge dele
- Ud over energi således N, P og K – *men også C som andet end energibærer!*
 - Bemærk således, at oplagring af kulstof i jord dels bidrager til frugtbarheden, dels tæller positivt i klimaregnskabet
 - Kulstofkæder, sådan som de forekommer i organisk materiale, kan blive vores eneste, fremtidige byggestene til f.eks. plastfremstilling

DAKOF

Ressourceproblematikken P som det kritiske

- Den meste essentielle materiale-ressource i organisk affald synes p.t. at være fosfor
- Kun en erstatning for fosfor og det er fosfor
- Største fosforkilder er gylle, slam og husholdningsaffald
- Fosfortilgængeligheden afhænger af behandlingsmetoden
 - Forbrænding 10 %
 - 1. generation bioethanol 95 %
 - 2. generation bioethanol ~50 % (usikkert)
 - Biogas 95 %
- Husk systemtænkning!

DAKOF

Flere hensyn samtidig: Livscyklusværktøjer den bedste hjælp

Klima-hensyn

Ikke-fornybare
ressourcer

Arealforbrug

- Når Folketinget skal tage flere hensyn samtidig, er afvejning nødvendig
- Pærer og æbler skal sammenlignes
- MEN det er i praksis muligt at skabe overblik ved hjælp af livscyklusvurderinger

DAKOFA

LCA: Hvad lærte vi i dag?

- Vigtigste budskab: Anvend altid en system-tilgang ved vurderinger
 - LCA'er velegnede - skal medregne op- og nedstrøms-effekter
- Eksempel: Kompostering og klima-effekt:
 - Det er afgørende for klima-regnskabet, hvad komposten fortrænger
 - I værst tænkelige tilfælde kan det eksterne energiforbrug, emissionerne fra komposteringsprocessen og fra den efterfølgende anvendelse af komposten medføre samlet, negativ drivhuseffekt på godt **300 kg CO₂/t** affald
 - I bedste fald – og hvis komposten fortrænger sphagnum – en samlet *nettogevinst* på knap **880 kg**
 - Var det samme ton affald blevet forbrændt, ville klimagevinsterne have ligget på netto mellem 8 og 540 kg CO₂

Altså netto mere
end 1,1 t i forskel!

DAKOFA

Eksempel: Opgørelse af drivhusgasemission

Emissioner (kg CO ₂ - ekv./ton)	Forbrænding	Biogasprod.	Kompostering
Indirekte opstrøms	7 til 158	3 til 46	0,2 til 20
Direkte	2 til 26	20 til 76	3 til 242
Indirekte nedstrøms	-550 til -192 (substitution af el- og varmeprod.)	-414 til -49 (substitution af el- og varmeprod., C- sekvestring)	-880 til 44 (substitution af sphagnum) -145 til 19 (landbrugsjord)

Beregnet på baggrund af Astrup et al. (2010), Møller et al. (2010) og Boldrin et al. (2010)

Indirekte opstrøms og direkte emissioner bidrager med nettomiljøpåvirkninger. Miljøfordele ses kun i forb. med indirekte (undgåede) nedstrøms emissioner ved energi- og materialesubstitution

Møllers anbefalinger i øvrigt

- Mht. madspild og køkkenaffald må alternative teknologier holdes op mod den altdominerende behandling i dag – forbrænding
- Uanset tilstedeværelsen af alternative teknologier bør en væsentlig del af have- parkaffald behandles ved kompostering pga. et stort indhold af jord
- Samlet plan for behandling af bioaffald skal bygge på en række scenarier, der indeholder de forskellige muligheder
- Det er vigtigt at dokumentere nye teknologiers effektivitet; der er ofte forskel på det teoretiske potentiale, og hvad der er muligt at opnå i praksis

Aktuelle behandlingsteknologier

- Dagen i dag har budt på præsentation af tre behandlingsteknologier, der på hver deres måde formår at nyttiggøre *både* materialer og energi
- Det gælder således:
 - Aikan-processen (kombinerer biogasfremstilling med kompostering)
 - REnescience-processen (enzymatisk behandling af blandet husholdningsaffald m.h.p. fremstilling af 'biovæske' til biogas o.a. samt rene fraktioner til genanvendelse og forbrænding)
 - Gyllebaseret biogasteknologi (med mulighed for medforgasning af affald og forbrænding af fiberrest)

Fælles for alle:

Fremstiller lagerbart brændsel, som kan anvendes ved behov

Muliggør nyttiggørelse af fosfor (o.a. råstoffer) i varierende grad

Stort potentiale for teknologi-eksport (hvis godt hjemmemarked)

Flere muligheder....

- I sandhedens interesse er der jo selvfølgelig flere metoder – i flæng kan nævnes:
 - Kompostering (mile-, madras- og container)
 - Bioolie-fremstilling
 - Biodiesel og bioethanol-fremstilling (2. generation)
 - Termisk behandling
 - Forbrænding
 - Risteovn
 - Fluid bed
 - Termisk forgasning
 - Pyrolyse

Til benefice for udvalget (og alle andre) opbygger DAKOFA nu med hjælp fra branchen en portal med kort beskrivelse af alle teknologierne og deres klima- og miljø-performance

http://www.dakofa.dk/Portaler/teknologier/organsk_affald/default.aspx

- - og sikkert endnu flere....

Men HUSK:
Skal altid ses i system-sammenhæng!!!

Budskaber fra 'dagens metoder'

- Aikan:
 - To kritiske faktorer:
 - Sammenkobling med naturgasnettet
 - Stabile rammebetingelser
 - Rammebetingelser – hvem tager initiativet? (partnerskab?)
 - Afgifter og incitamenter skal følge affaldshierarkiet
 - Rammevilkår skal sikre fri konkurrence og lige vilkår
 - Der skal opstilles mål for genanvendelse af madaffald

Budskaber fra 'dagens metoder' (fortsat)

- REnescience:
 - Større borgervenlighed (minimal kildesortering)
 - Bedre ressourceudnyttelse (99 % af organisk fraktion i dagrenovationen nyttiggøres)
 - 150 mio. t. affald deponeres alene i EU – stort marked!
 - Behov for bedre rammebetingelser – også for etablering af fuldskala-anlæg

Budskaber fra 'dagens metoder' (fortsat)

- Gyllebaseret biogas:
 - Maabjerg Bioenergy kan producere 107.000 MWh på basis af den producerede biogas
 - Men yderligere 29.000 MWh (dvs. + 27 %) når fiberrest forbrændes
 - Muligt at udvinde P fra aske af fiberrest, hvis forbrænding i monoanlæg
 - Barrierer, at fiberrest omfattet af affaldsbekendtgørelsen
 - Anbefaler optagelse i biomassebekendtgørelsen

Opsamling

- Bioaffald (madspild og køkkenaffald samt have- parkaffald) udgør tilsammen ca. 1,3 mill tons/år.
- Energiindholdet i bioaffald udgør mindre en 1 % af Danmarks samlede energibehov
- Der findes yderligere organiske affaldsstrømme, som sammenlagt måske når yderligere 10-11 mio. t, men utvivlsomt med lavere, gennemsnitligt energi-indhold
- Organisk affald indeholder ud over energi også materiale-ressourcer, først og fremmest N, P og K (men jo også C)
- Det er i dag teknologisk muligt at udnytte såvel energi som materialer
- Samlede klima- og miljøgevinster skal ses i systemperspektiv
- Livscyklusvurderinger er et godt redskab til overblik
 - men efterlader fortsat nogle politiske valg!

Politiske ønsker

- De teknologiske løsninger synes at være der, men...
- Incitamentsstrukturer overvejes
 - Afgifter skal understøtte hierarkiet
- Krav til håndtering af organisk affald (?)
 - Skal der stilles genanvendelseskrav? (affaldshierarkiet kunne være løftestang for fuldskala-teknologier)
- 'Smart Grid'-filosofien udvides til el, varme/kulde og gas
- Behov for bæredygtighedskriterier – også for nyttiggørelse af organisk affald?

